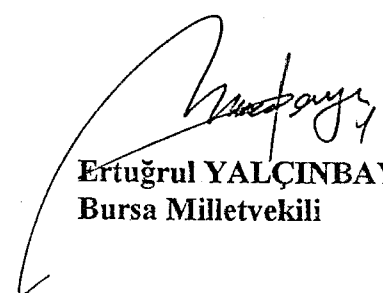

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca 20.Dönemde hükümsüz sayılan 634 Sıra Sayılı
"Türk Ceza Kanununun Bazı Maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun Bir
Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nı yeniliyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 24.08.1999

Ertuğrul YALÇINBAYIR
Bursa Milletvekili

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tel. Kom.	
Fans Kom.	Adalet
Tarih	27.8.1999 2/295
K. Md.	K.D.Bşk. A.Ü. 18.
BAŞKAN	M. Bulut

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

26

Sayı : B.02.0.KKG/101-159 / 1416

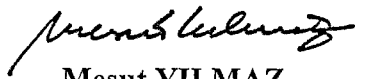
Ankara

18 / 3 / 1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 23/2/1998 tarihinde kararlaştırılan "Türk Ceza Kanununun Bazı Maddeleri İle Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. E. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Korn.	
Esas Korn.	Kadret
Tarih	20.3.1998 / 733
K. Md.	K.D. Bşk.
BAŞKAN	Hidmetetir

Not: Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması

GENEL GEREKÇE 780

Anayasamızın 12 nci maddesinde temel hak ve özgürlüklerin niteliği gösterilmiş; 13 üncü maddesinde ise, temel hak ve özgürlüklerin sınırları çizildikten sonra temel hak ve özgürlüklerle ilgili genel ve özel sınırlamaların demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacağı ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılamayacağı belirtilmiştir.

55 inci Cumhuriyet Hükümeti Programında düşünce ve anlatım özgürlüğünü gerçekleştirmenin toplumsal hayatın vazgeçilmez ilkelerinden sayıldığı belirtilmiştir. Anayasanın anılan hükümleri ve Hükümet Programında öngörülen hedef doğrultusunda düşünce ve anlatım özgürlüğünün sınırlarının genişletilmesi, toplumsal bir istek olarak ülkemizin gündemine girmiştir. Bu çerçevede İnsan Hakları Koordinatör Üst Kurulu, Türk Ceza Kanunu ile Terörle Mücadele Kanununun düşünce ve anlatım özgürlüğü ile ilgili başlıca maddelerinde değişiklik yapılmasına yönelik bir kanun taslağı hazırlanmasını kararlaştırmıştır.

Öte yandan şartla salıverilmiş hükümlülerin geri kalan süre içinde işledikleri kasıtlı bir cürümden dolayı şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmeleri halinde şartla salıverilme kararları mahkûmiyet sürelerine bakılmaksızın ve bir oran gözetilmeksizin geri alındığından Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesine yönelik değişiklik istekleri de yoğunlaşmıştır.

Anayasamızın 13 üncü ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10 uncu maddelerinde öngörülen hükümler çerçevesinde Türk Ceza Kanununun 17, 159 ve 312 nci maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesinde yeniden düzenleme yapılması, ülkemizde demokratikleşme yolunda da önemli bir adım olacaktır.

Hazırlanan Kanun Tasarısı ile, anılan maddelerdeki ceza yaptırımlarının güdülen amaçla orantılı ölçü ve düzeylere indirilmesi, böylece düşünce ve anlatım özgürlüğü sınırlarının genişletilmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yapılan değişiklik ile şartla salıverme kararının geri alınması, sadece uzun süreli şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûmiyet durumunda söz konusu olacaktır. 13/7/1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar, müebbet veya bir yıldan yukarı muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalar olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla aynı maddede bir yıl ve daha az süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar olarak tanımlanan kısa süreli hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûmiyet durumunda şartla salıverme kararı geri alınamayacaktır.

MADDE 2.- Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 159 uncu maddesinin birinci, üçüncü, dördüncü fıkraları yeniden düzenlenmiştir.

Yürürlükteki metnin birinci ve dördüncü fıkralarında geçen “Türklüğü” sözcüğü yerine “Türk Milleti” sözleri konulmuştur. Tahkir ve tezyifin Türk Milletine yönelik olması halinde cezalandırılacağı öngörülmüş, suçun ögesi somutlaştırılmıştır.

Yine yürürlükteki metnin birinci fıkrasında hatalı olarak kullanılan ve tüzel kişilik anlamına gelen “manevî şahsiyet” terimi çıkarılmış, böylece tüzel kişiliği bulunmayan kurum ve kuruluşların eylemin muhatabı olabilecekleri açıklığa kavuşturulmuştur.

Birinci fıkradaki cezanın aşağı ve yukarı hadleri yarıya indirilmiş, ağır hapis cezası hapis cezasına dönüştürülmüştür.

Maddenin üçüncü fıkrasındaki “Büyük Millet Meclisi kararlarına” ibaresi çıkarılmış; aynı fıkradaki para cezası kaldırılmıştır.

29

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun 312 nci maddesinin birinci fıkrasında “övme” yeterli görülerek “iyi gördüğünü söyleyen” ibaresi çıkarılmıştır. Hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte hükmedilmesi öngörülen para cezası kaldırılmıştır.

İkinci fıkra da yürürlükteki maddede ağırlaştırıcı neden olarak gösterilen “umumun emniyeti için tehlikeli olabilecek bir şekilde ibaresi” suçun unsuru haline getirilmiştir.

Üçüncü fıkradaki artırım oranı da, bir mislinden üçte bir oranına indirilmiştir.

MADDE 4.- Terörle Mücadele Kanunu’nun 8 inci maddesinde genel kasıtle birlikte “Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak amacı”nda somutlaşan özel kasıt, suçun unsuru olarak açıkça belirtilmiştir. Anayasamızın 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak, ülke bütünlüğünün korunması amacıyla demokratik bir toplumda zorunlu önlem niteliğinde ve güdülen amaçla orantılı bir düzenleme yapılmıştır.

Birinci fıkradaki hürriyeti bağlayıcı ceza ile para cezasının aşağı ve yukarı hadleri indirilmiştir.

İkinci fıkra da eylemin 5680 sayılı Basın Kanunu’nun 3 üncü maddesinde yazılı bir mevkute vasıtası ile işlenmesi halinde mevkute sahiplerine verilecek para cezası ve sorumlu müdürlere verilecek hürriyeti bağlayıcı cezanın yukarı haddi indirilmiştir.

Üçüncü fıkra da yapılan değişiklikle “sorumlular” yerine, daha açık bir ifade ile “yayımlatanların” cezalandırılması öngörülmüş, hürriyeti bağlayıcı ceza ve para cezaları azaltılmıştır. Fiilin radyo veya televizyon vasıtasıyla işlenmesi durumunda ilgili radyo ve televizyon kuruluşlarının sahiplerine sadece para cezası

30

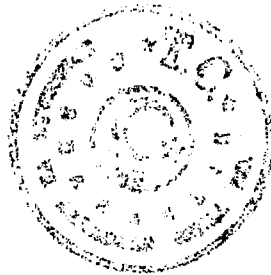
verilmesi öngörölmüş ve bu kuruluşların mahkemece yayından men süreleri onbeş günden yedi güne indirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1.- Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olup da şartla salıverilme kararı geri alınanların dosyaları bir ay içinde ele alınarak geri alınma kararlarının kaldırılması amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 159 ve 312 inci maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi uyarınca mahkûm edilenlerin dosyalarının, cezaların indirilmesi ve suç unsurlarındaki değişiklikler nedeniyle hükmü veren mahkemece bir ay içinde ele alınarak, Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesine göre karar verilmesi, 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 ve 6 ncı maddeleri uyarınca paraya çevirme ve erteleme koşullarının mahkemelerce yeniden değerlendirilerek karara bağlanması öngörölmüştür.

MADDE 5.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6.- Yürütme maddesidir.

**TÜRK CEZA KANUNUNUN BAZI MADDELERİ İLE
TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNUN BİR MADDESİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 1/3/1926 tarihli 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 17.- Şartla salıverilmiş olan hükümlü, geri kalan süre içinde işlediği kasıtlı bir cürümden dolayı uzun süreli şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olur veya mecbur olduğu şartları yerine getirmez ise, şartla salıverilme kararı geri alınır.”

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 159 uncu maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk Milletini, Cumhuriyeti, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Hükümeti, Bakanlıkları, Devletin askerî veya emniyet muhafaza kuvvetlerini veya Adliyeyi alenen tahkir ve tezyif edenler, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.”

“Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına alenen sövenler, on beş günden altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.”

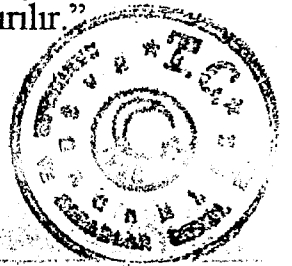
“Türk Milletini tahkir yabancı memlekette bir Türk tarafından işlenirse, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.”

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun 312 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 312.- Kanunun cürüm saydığı bir fiili alenen öven veya halkı kanunlara itaatsizliğe alenen tahrik eden kimseye altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Sosyal sınıf, ırk, din veya mezhep farklılığına dayanarak, umumun emniyeti için tehlikeli olabilecek bir şekilde halkı birbirine karşı kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçları 311 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılan vasıtalarla işleyenlere verilecek cezalar üçte bir oranında artırılır.”

MADDE 4.- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 8.- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak amacıyla yazılı, sözlü veya görüntülü propaganda ile toplantı, gösteri veya yürüyüş yapanlar hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmedikçe altı aydan iki yıla kadar hapis ve elli milyon liradan ikiyüz milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur. Bu suçun mükerreren işlenmesi halinde, verilecek cezalar paraya çevrilemez.

Birinci fıkrada belirtilen propaganda suçunun 5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesinde yazılı bir mevkute vasıtası ile işlenmesi halinde, ayrıca bunların sahiplerine ilgili mevkutenin varsa bir önceki ay ortalama satış bedelinin dörtte üçü kadar ağır para cezası verilir. Ancak verilecek para cezası hiçbir halde ikiyüz milyon liradan az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek para cezasının yarısı uygulanır ve altı aydan bir yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada belirtilen propaganda suçunun ikinci fıkrada yazılı mevkuteler dışındaki basılı eser ve sair kitle iletişim araçları ile işlenmesi halinde, ayrıca yayınlananlar hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis ve yüz milyon liradan ikiyüz milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur. Bu fiilin radyo veya televizyon vasıtasıyla işlenmesi halinde ilgili radyo veya televizyon kuruluşunun sahibine ikiyüz milyon liradan dört yüz milyon liraya kadar ağır para cezası verilir. Ayrıca mahkeme, ilgili radyo veya televizyon kuruluşunun bir günden yedi güne kadar yayından men'ine karar verir.

Birinci fıkrada yazılı fiillerin ikinci ve üçüncü fıkralarda yazılı kitle iletişim araçları ile işlenmesi halinde verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.”

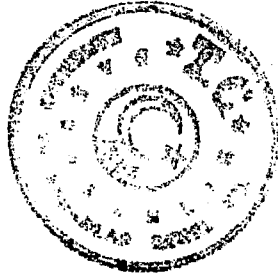
GEÇİCİ MADDE 1.- Şartla salıverme dönemi içinde kasıtlı bir cürümden dolayı kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olup da, şartla salıverilme kararı geri alınanların dosyaları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde şartla salıverilme kararının geri alınmasına karar veren mahkemece ele alınarak Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesine göre karar verilir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 159 ve 312 nci maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi uyarınca mahkum edilenlerin dosyaları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde hükmü veren mahkemece ele alınarak, Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi ile

36

13/7/1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerine göre karar verilir.

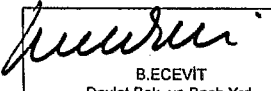
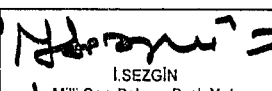
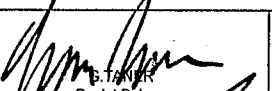
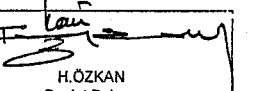
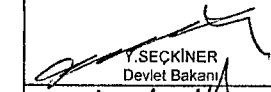
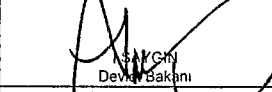
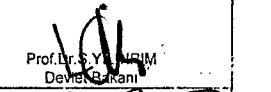
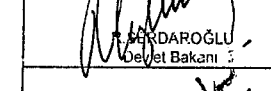
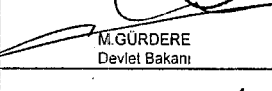
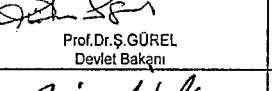
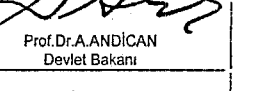
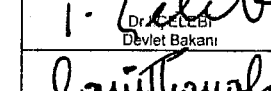
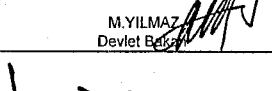
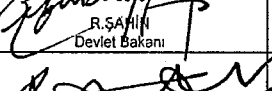
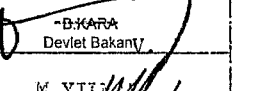
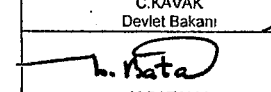
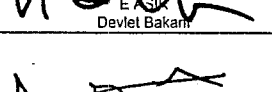
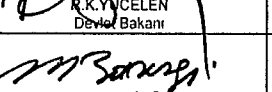
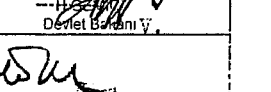
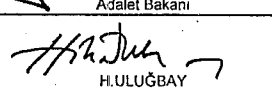
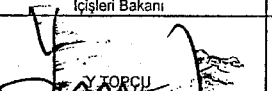
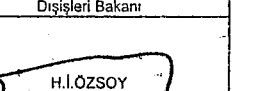
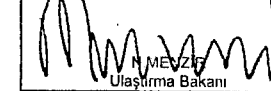
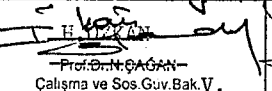
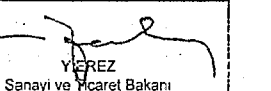
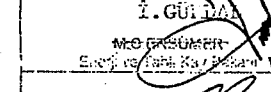
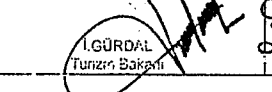
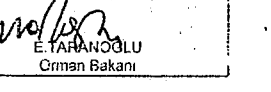
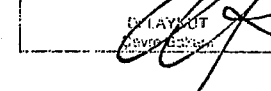
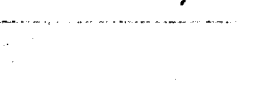

MADE
Madde 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADE
Madde 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

 B. ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 İ. SEZGİN Milli Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	 B. TAVUK Devlet Bakanı	 H. ÖZKAN Devlet Bakanı
 Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	 İ. SEZGİN Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. Y. NARİM Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. Y. NARİM Devlet Bakanı
 A. B. DAROĞLU Devlet Bakanı	 M. GÜRDERE Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. GÜREL Devlet Bakanı	 Prof. Dr. A. ANDİCAN Devlet Bakanı
 Dr. C. ÇELİBİ Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 R. ŞAHİN Devlet Bakanı	 H. İ. ÖZSOY Devlet Bakanı
 C. KAVAK Devlet Bakanı	 E. ŞİK Devlet Bakanı	 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı
 M. BATALLI Devlet Bakanı	 O. SONGURLU Adalet Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı
 Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	 H. ULUGBAY Milli Eğitim Bakanı	 H. Y. TORCU Barınma ve İskan Bakanı	 H. İ. ÖZSOY Sağlık Bakanı
 H. MEVZİT Ulaştırma Bakanı	 M. TAŞAR Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Çalışma ve Sos. Guv. Bak. V.	 Y. YEREZ Sanayi ve Ticaret Bakanı
 İ. GÜLLÜ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 İ. TALAY Kültür Bakanı	 İ. GÜRDAL Tunzra Bakanı	 E. TARAHOĞLU Orman Bakanı
 D. LAYIK Devlet Bakanı			

Dosya No

101-159

257